

Hallintovaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Tullin hallinnosta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Tullin hallinnosta annetun lain muuttamisesta (HE 172/2025 vp): Asia on saapunut hallintovaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- hallitusneuvos Marika Paavilainen, valtiovarainministeriö
- pääjohtaja Sami Rakshit, Tulli
- puheenjohtaja Jari Ylönen, Tulliliitto ry
- puheenjohtaja Jari Nieminen, Tullivirkamiesliitto ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- Poliisihallitus
- Rajavartiolaitos

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Tullin hallinnosta annettua lakia.

Esityksen mukaan Tullin työjärjestystä, ratkaisovaltaa sekä alemman asteisia säännöksiä ja määräyksiä koskevia säännöksiä muutettaisiin. Laista kumottaisiin säännökset Tullin yksiköistä ja yksiköiden työjärjestyksistä, sekä lakiin lisättäisiin säännökset osastoista ja osastojen ulkopuolisista yksiköistä, virkaan nimittämisestä ja palvelukseen ottamisesta sekä virkojen erityisistä kelpoisuusvaatimuksista. Tullin sisäisestä hallinnosta määrättäisiin jatkossa tarkemmin Tullin työjärjestyksessä. Muutokset selkeyttävät viraston johtamisjärjestelmää ja Tullin tehtävien tuloksellista hoitamista. Tullin tehtäviin tai toimipaikkoihin ei ehdoteta muutoksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.

Valiokunnan mietintö HaVM 29/2025 vp

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Tullin hallinnosta annettuun lakiin (960/2012) ehdotetut muutokset selkeyttävät Tullin johtamisjärjestelmää, parantavat Tullin valmiuksia varautua toimintaympäristön muutoksiin ja edistävät Tullin tehtävien tuloksellista hoitamista. Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella hallintovaliokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Tullin neuvottelukunnasta on ollut tarkoitus säätää jatkossakin valtioneuvoston asetuksella. Valiokunta ehdottaa lakiehdotuksen 10 §:n 1 momentin asetuksenantovaltuutta tältä osin täsmennettäväksi. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä näin muutettuna.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Hallintovaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 172/2025 vp sisältyvän lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

Tullin hallinnosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan Tullin hallinnosta annetun lain (960/2012) 3 § sekä
muutetaan 4 §:n 1 momentti, 5—7 §, 9 §:n 1 momentti ja 10 § seuraavasti:

4 §

Organisaation määräytyminen

Tullin organisaatio muodostuu osastoista ja osastojen ulkopuolisista yksiköistä, joiden tehtävät voivat määräytyä toimintojaon mukaisesti tai alueellisesti.

Valiokunnan mietintö HaVM 29/2025 vp

5 §

Tullin työjärjestys

Tullilla on työjärjestys. Työjärjestyksessä annetaan tarkemmat määräykset Tullin organisatiosta, sen jakautumisesta osastoihin ja osastojen ulkopuolisiin yksiköihin, tehtävien järjestämisestä niissä ja päätöksenteosta. Tullin työjärjestys julkaistaan Suomen säädöskokoelmassa.

Tullin osastolla ja osaston ulkopuolisella yksiköllä voi olla oma työjärjestys.

6 §

Ratkaisuvalta

Pääjohtaja ratkaisee virastolle kuuluvat asiat, joita ei ole säädetty tai viraston työjärjestyksellä määrätty muun Tullin virkamiehen ratkaistavaksi.

Pääjohtaja vahvistaa Tullin työjärjestyksen.

Pääjohtaja päättää Tullin toimivaltaan kuuluvien yleisten määräysten antamisesta. Päätös tehdään asianomaisen virkamiehen esittelystä. Määräysten esittely on eriytettävä niiden soveltamiseen liittyvien hallintopäätösten tekemisestä.

Pääjohtaja voi ottaa yksittäistapauksessa ratkaistavakseen asian, joka muutoin olisi hänen alaisensa ratkaistava. Pääjohtaja ei voi kuitenkaan ottaa ratkaistavakseen yksittäistä asiaa, jossa on kyse Tullin asiakkaana olevan henkilön tai oikeushenkilön oikeuksia tai velvollisuuksia koskevasta yksittäisestä asiasta tai joka liittyy 8 §:ssä tarkoitettuun valtion puhevallan käyttämiseen.

7 §

Virkaan nimittäminen ja palvelukseen ottaminen sekä virkojen erityiset kelpoisuusvaatimukset

Pääjohtaja nimittää välittömässä alaisuudessaan toimivan virkamiehen.

Pääjohtaja nimittää viraston muut virkamiehet ja ottaa palvelukseen muun henkilöstön. Tullin työjärjestyksessä voidaan määrätä viraston muun virkamiehen ratkaistavaksi pääjohtajan nimitystoimivaltaan kuuluva viraston muun virkamiehen nimittämistä tai muun henkilöstön palvelukseen ottamista koskeva asia.

Pääjohtajan välittömässä alaisuudessa olevan johtajan viran erityisenä kelpoisuusvaatimuksena ovat valtion virkamieslain (750/1994) 8 §:n 2 momentissa säädettyt erityiset kelpoisuusvaatimukset.

9 §

Hallintokantelun käsittely ja ratkaiseminen

Tullin tai sen virkamiehen toiminnasta tehdyn hallintokantelun ratkaisee pääjohtaja tai Tullin työjärjestyksessä määrätty muu virkamies. Tullin työjärjestyksessä voidaan määrätä tarkemmin Tullin tai sen virkamiehen toiminnasta Tullille, sen osastolle tai osaston ulkopuoliselle yksikölle

Valiokunnan mietintö HaVM 29/2025 vp

osoitetun kantelun ratkaisemisesta. Tullin osaston tai osaston ulkopuolisen yksikön päällikön toimista tehdyn kantelun ratkaisee pääjohtaja.

10 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tullin henkilöstöstä, eräiden virkojen erityisistä kelpoisuusvaatimuksista, **Tullin neuvottelukunnasta** sekä pääjohtajan sijaisen määräämisestä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä pääjohtajan tehtävistä.

Tullin työjärjestyksessä määrätään Tullin sisäisestä organisaatiosta ja sen jakautumisesta osastoihin ja osastojen ulkopuolisiin yksiköihin, tehtävien järjestämisestä, hallintokantelujen käsitteystä ja päätöksenteosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tullin osaston johtajan määrääjäksi täytettyihin virkoihin nimitetyt jatkavat tämän lain voimaan tullessa nimityksensä keston ajan. Tämän lain 7 §:n 3 momentin säännöstä sovelletaan ensimmäisen kerran johtajan virkoihin niitä koskevan virantäytön tullessa Tullissa vireille.

Helsingissä 9.12.2025

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Mauri Peltokangas ps
varapuheenjohtaja Pihla Keto-Huovinen kok
jäsen Tiina Elo vihr
jäsen Petri Honkonen kesk
jäsen Christoffer Ingo r
jäsen Mari Kaunistola kok
jäsen Anna Kontula vas
jäsen Rami Lehtinen ps
jäsen Mira Nieminen ps
jäsen Paula Werning sd
jäsen Joakim Vigelius ps
jäsen Juha Viitala sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Henri Helo